

Ks. WOJCIECH SURMIAK

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydział Teologiczny

<https://orcid.org/0000-0003-4468-9279>

Sprawozdanie z Young Scholars’ Conference of The European Society for Catholic Theology zatytułowanej *The Vision of Europe* oraz spotkania Curatorium Europejskiego Stowarzyszenia Teologii Katolickiej

(Veszprém, 16–18 lutego 2023)

Oddalone o nieco ponad 100 km od Budapesztu węgierskie miasto Veszprém liczy około 65 tysięcy mieszkańców. Jego historia, abstrahując od śladów pierwszego osadnictwa z czasów epoki kamienia łupanego, rozpoczyna się tak naprawdę w 1009 r., kiedy to miasto staje się siedzibą diecezji vesprenskiej, jednej z najstarszych katolickich diecezji na Węgrzech. Uznaje się, że miasto zostało – podobnie jak Rzym – założone na 7 wzgórzach. Wzgórzami tymi są: Várhegy (wzgórze zamkowe), Benedek-hegy (wzgórze Św. Benedykta), Jeruzsálem-hegy (wzgórze Jerozolimskie), Temetőhegy (wzgórze cmentarne), Gulyadomb (wzgórze trzody), Kálvária-domb (wzgórze Kalwaria), Cserhát. Wśród najbardziej znanych zabytków podziwiać można: średniowieczny zespół zamkowy (*Veszprém vára*), katedrę św. Michała (*Szent Mihály-székesegyház*), sięgającą XIII w. kaplicę Gizeli (*Gizella-kápolna*) – nazwana od imienia królowej Węgier, barokowe kościoły św. Stefana, jezuitów, pijarów (oba z XVIII w.) oraz słynną – także barokową kolumnę Trójcy Świętej.

To urokliwe miasto stało się miejscem jednej z trzech konferencji młodych teologów, organizowanej przez Europejskie Stowarzyszenie Teologii Katolickiej (ECST), dotyczących tematyki Europy i jej przyszłości. Cykl rozpoczął się we wrześniu 2022 r., kiedy to studenci z Europy Centralnej uczestniczyli w spotkaniu zatytułowanym *Europe (Re) Discovered*, będącym zarazem 7th International PPHF Summer School in Pécs. Dopełnieniem spotkań będzie spotkanie w sierpniu 2023 r. w trakcie kongresu ECST na temat: *Spiritual Resources for the Future*. Spotkanie to odbędzie się także w węgierskim Peczcu.

Konferencja młodych teologów została zorganizowana przez European Society for Catholic Theology i Episcopal Theological College of Pécs we współpracy z rzymskokatolicką archidiecezją Veszpremu i Arcebispcopal College of Veszpremu. Całość wydarzenia została sfinansowana z funduszy Veszpremu-Balaton 2023 European Capital of Culture. Głównym celem konferencji stało się spotkanie młodych teologów w jednym miejscu – w Veszpremu – w Europejskiej Stolicy Kultury 2023, spotkanie teologów z różnych krajów Europy w celu ukazania nowej wizji przyszłości naszego kontynentu. Całość wystąpień i konferencja pomyślano jako wydarzenia otwarte dla wszystkich słuchaczy.

Na początku konferencyjnych spotkań przywitał uczestników abp dr György Udvardy – arcybiskup Veszpremu, który z dumą mówił o jednej z najstarszych diecezji

węgierskich, datującej się na rok 1009. Arcybiskup powitał uczestników także w jednym z najpiękniejszych zakątków kraju, jakim jest Wyżyna Balatońska i jej park narodowy, która jest otulona przez fale Węgierskiego Morza i Bakońskich Pagórków. Trzecim motywu radosnych powitań było pokazanie jednego z najpiękniejszych centrów eklezjalnych na Węgrzech, jakim jest Archepiscopal College of Vészprem. Swoje powitanie abp Udvardy oparł na inskrypcji zapisanej na pochodzącym z IX w. ołtarzu z kaplicy Giseli, która jest zarazem mottom diecezji, a brzmi: „Wiara naszych przodków jest nadzieją przyszłości”. Arcybiskup wyraził przekonanie, że wiara, modlitwa, wiedza i kultura, które odziedziczyliśmy od naszych poprzedników, są pokarmem, który pomoże w bardziej zaawansowanym stopniu zaangażować się w osobiste doświadczenie wiary, w budowanie narodów, wzbogacanie kultury i tradycji, tak aby uzdolnić następne pokolenia do pewnego kroczenia drogą życia i wiary. W szczególności sposób zostali powitani młodzi teolodzy, którzy stawiają pierwsze kroki na naukowej drodze, która zawsze powinna być podejmowana z coraz głębszym poznawaniem miłosiernego Boga.

Słowa powitania skierowali także: prof. Margit Eckholt (przewodnicząca ESCT), prof. Gusztáv Kovács (wiceprzewodniczący ESCT i rektor Episcopal Theological College of Pécs) i dr József Sebastyén (rektor Archepiscopal College of Vészprem). Ostania z wymienionych osób jako gospodarz spotkania przypominała o misji uczelni, którą reprezentuje. Są to: służba i promocja sprawiedliwości społecznej i dialogowi międzykulturowemu. Uczelnia proponuje swoim studentom wzajemny i wspólny szacunek w przestrzeni kultury, religii i systemu wartości.

W pierwszym dniu obrad, tj. 16 lutego 2023 r., głosami wprowadzającymi do całości spotkania naukowego były wystąpienia: *Opening Speech* Tibora Navracsicsa (Węgry), pełniącego w rządzie funkcję ministra rozwoju regionalnego, oraz prof. Marka Lisa z Uniwersytetu Opolskiego (Polska) na temat *The Vision of Europe at the Cinema*.

W drugim dniu obrad, tj. 17 lutego 2023 r., uczestnicy mieli okazję wziąć udział w trzech częściach naukowego namysłu nad *wizją Europy*. Pierwsza z nich była zatytułowana *Vision of Europe by Senior Theologians*. Głos zabrali w tej sesji: prof. Sigrid Müller (Austria) – *You are the Future*, prof. Piotr Morciniec (Polska) – *Projekt Solidarność*, prof. Ferenc Janka (Węgry) – *Einheit im legitimer Verschiedenheit. Impulse für Europa von einer trinitarisch inspirierten Anthropologie*, prof. Mark Zammit (Malta) – *Europe. Be yourself. Reflecting upon Europe's success and failures*, prof. Joao Duque (Portugalia) – *Identität als Exposition: Europa und die Anderen* oraz prof. László Gájer (Węgry) – *Fraternity and the New Agora: The Recent Popes' Vision for Europe*.

Po przerwie kawowej nastąpiły dyskusje na temat przedstawionych treści, które odbyły się przy tematycznych okrągłych stołach. Była to okazja do wstępnej wymiany myśli przy współdziałaniu *key-speakers* pierwszej sesji.

W godzinach popołudniowych miały miejsce sesje paralelne, na których swoje wystąpienia prezentowali młodzi europejscy naukowcy. W pierwszej grupie paneli odbyły się spotkania grup pod kierunkiem Tomása Ragadicsa, Harma Gorisa i Faiche Ryan. W panelu Tomása Ragadicsa głos zabrali: Bruno Petrušil (Angelicum, Włochy) – *Robert Schuman's vision of a united Europe: How does the EU in the year 2023 correspond to it?*; Pavol Hrabovecký (Ružomberok, Słowacja) – *Synod of Synodality and the Sensus Fidelium of Slovak Catholics*; Stephan Tautz (Freiburg, Niemcy) – *Climate Change in the Theological Landscape of Germany*. Z kolei w panelu Harma Gorisa głos zabrali: Jean Claude Attard (Malta) – *Reflections from Dun Karm Psaila's Beyond Self on the Theology of the Mediterranean*; Dominika Violeta Slepikaite DP (Kaunas, Litwa) – *A Vision for Europe: The Great Commandment of Love (Jh 13,34)*; Jens Van Rompaey (Leuven, Belgia) – *The Need of New Perspectives on the Multiplicity of European Roots: How Christian*

is Europe and how European is Christianity? I w końcu irlandzka teolog Faiche Ryan prowadziła panel, w którym głos zabrali: Zsuzana Svodobová (Praga, Czechy) – *Augustine as a Learner*; Veronika Kuti (Cluj-Napoca, Rumunia) – *Are Rationality and Spirituality Compatible? A New Starting Point for Ethics*; Michael Sherman (Pittsburg, USA) – *Karl Rahner's Pastoral Writings as a Foundation for Synodality*.

Drugi cykl sesji paralelnych prowadzili: Csaba Orova, Jozef Jančovič i László Perendy. W panelu Csaby Orovej głos zabrali: Tóth Lujza (Cluj-Napoca, Rumunia) – *The man destined for happiness*; Király Viktória Dóra (Pécs, Węgry) – *The effect of religion on mental health*; Fenyves Kirisztján (Budapeszt, Węgry) – *On the way of dialogue*. Z kolei w panelu dziekana wydziału teologicznego z Bratysławy głos zabrali: Reiks Hekman (Tilburg, Niderlandy) – *Cosmic Eschatology. What Happens to non-human creation?*; Severin Porzinger (Osnabrück, Niemcy) – *Intercultural Theological Hermeneutics of Faith Practices: A Challenge for Synodality*; Rimai Bálint (Pécs, Węgry) – *Church Documents on Migration*. I w końcu w panelu patrologa z Budapesztu głos zabrali: Mirijam Salfinger (Wiedeń, Austria) – *Impulse aus ökofeministischer Perspektive. Die Allianz zwischen Feminismus und Natur angesicht der sozio-ökologischen Krise*; Barna Ferenc Szolnoki (Pécs, Węgry) – *Faith and Doubt: The Christian-Atheist Dialogue*; Bence Fábíán (Pécs, Węgry) – *Care for Creation according Laudato si'*. Całość obfitego dnia naukowych zmagañ został dopełniony Eucharystią oraz uroczystą kolacją połączoną z lekcją tradycyjnego węgierskiego tańca ludowego.

W kolejnym dniu obrad prelegenci skupili się na lokalnym – węgierskim wymiarze wystąpien kongresowych. Przewidziano dwie następujące po sobie sesje paralelne. Wszystkie głosy reprezentowali przedstawiciele Pécsi Hittudományi Főiskola w Pécs. W pierwszej kolejności sesje prowadzili István Csonta i Aranka Tiringner. Panel dr. Csonty wypełniły wystąpienia: Hegyi Kevin – *Európa jövője a hitoktatás tükrében*; Kovács Violetta Maria – *A szerzetesség Magyarországon a kommunizmus éveiben*; Anda Hédi – *A halál utáni élet Platónnál*. Z kolei dr Tiringner gościła w swoim panelu prelegentów: Horváth Barbara – *Az eszkatologikus fenntartás*; Németh Zsófia – *„A szegények Bibliája” – A Punya című történet helye a pasztorációban*; Korsós Rajmund Levente – *Egy Cigány/roma fiatal víziója Európáról*.

W drugiej grupie panelowej obradom przewodniczyli: Attila András Szűcs oraz József Sebestyén. Pierwsza sesja składała się z dwóch wystąpień: Iloskies Mátyás – *Fiatalok az egyházban – Az ifjúság bevonása a Pécsi Egyházmegyében* oraz Szabó Bence – *Mid adhat Európának a zsidó-keresztény hagyomány?* I ostatnia z sesji miała trzy wystąpienia: Poór Zsambor – *A bizonyítás problémája az Isten-kérdéssel kapcsolatban*; Fürnstáhl Melánia – *Jézus, mint erőforrás – a XXII. Századi Európa tükrében*; Csapek Dénes – *A test-lélek probléma*. W sumie w konferencji głos zabrało 37 osób, z czego 28 to byli przedstawiciele *young scholars*.

Równolegle do trwających węgierskich sesji w dniu 18 lutego 2023 r. odbywało się posiedzenie Curatorium ESCT, na którym omówiono przygotowania do kolejnego kongresu stowarzyszenia, który ma się odbyć w sierpniu 2023 r. w Peczu na Węgrzech. Wybrano także miejsce kolejnego spotkania przedstawicieli sekcji narodowych. Postanowiono, że w lutym 2024 r. członkowie Curatorium spotkają się w czeskim Ołomuńcu lub Pradze. Wśród głównych tematów omawianych w ramach spotkania Curatorium w Veszprém znalazły się: dyskusja nad korektą statutu stowarzyszenia, dyskusja nad pozyskiwaniem nowych członków stowarzyszenia i nowych członków prezydium, publikacja ET-Studies, stan finansowy stowarzyszenia oraz stan prac nad nową stroną internetową.